

Monumentnummer*: 515139

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 08 juli 2001
Kadaster deel/nr 82780/58

Woonplaats* Heeze
Gemeente* Heeze-Leende
Provincie* Noord-Brabant

Kadastrale gemeente* Heeze
Sectie* F
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 855

Omschrijving**

KASTEEL HEEZE

Het kasteel Heeze is gelegen aan het eind van een 500 meter lange oprijlaan, die ten oosten van de kom van het dorp Heeze een aanvang neemt vanaf de Kapelstraat. Het huidige gebouwencomplex wordt gedomineerd door het in de jaren 60 van de 17e eeuw vóór het oudere kasteel gesitueerde, streng symmetrische bouwwerk, tot stand gekomen naar een ontwerp van Pieter Post. In oorsprong omvatte het ontwerp een vierkant hoofdgebouw ter plaatse van het toen vervallen kasteel Eymerick met op het voorterrein haaks daarop twee stalgebouwen. Van het ontwerp werden de laatstgenoemde gebouwen uitgevoerd, die met elkaar werden verbonden door een dwarsvleugel met een poorttoren en de toegang tot het binnenplein, zodat een U-vormige bebouwing ontstond. Volgens de plannen zou slechts in één bouwlaag worden gebouwd, maar reeds in 1665 tijdens de bouw werd besloten de plannen te herzien en werd de voorgevel verhoogd tot twee lagen. Deze ingreep laat zich nog aflezen aan de zijde van het binnenplein en aan de hybride kapconstructie in het hoofdgebouw, waar verlengstukken aan de dakspanten zijn aangebracht.

Het frontgedeelte van het kasteel bestaat uit twee, vijf traveeën en twee bouwlagen tellende, in baksteen opgetrokken vleugels onder asymmetrische met leien gedekte geknikte zadeldaken, van elkaar gescheiden door de poorttoren en afgesloten door verhoogde (drie lagen) torenvormige, risalerende, hoekpaviljoens onder pyramidedaken, getooid door windvanen. De in beide bouwlagen en ook in de hoekpaviljoens gelijke vensters bevatten 32-ruits schuiframen. De eveneens licht risalerende poorttoren onder geknikt kegeldak, bevat de ingangspoort, omlijst door Toscaanse pilasters die een hoofdgestel dragen. Hierboven is een - later vergroot - venster met aan weerszijden de gebeeldhouwde wapens van de geslachten van Tuyll van Serooskerken en van Westreenen. Deze kwamen tegen het einde van de 18e eeuw in de plaats van oudere wapenschilden uit 1665 met het familiewapen van Snoeckaert van Schauburg. De

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

middenpartij werd toen gewijzigd. De gevels, zowel van het frontgebouw als van de achtervleugels, zijn zeer sober uitgevoerd en bevatten alle 28-ruits schuiframen. Op de daken bevindt zich een aantal eenvoudige dakkapellen. In de twee naar achteren gebouwde, vijf traveeën brede vleugels wordt de architectuur van het frontgebouw voortgezet.

INTERIEUR

Het kasteel bevat dertig vertrekken. Belangrijke aanwinsten voor het interieur waren de verfraaiingen die omstreeks 1735 werden aangebracht door de toenmalige eigenaar Francois Adam Holbach. Begangegronds liet hij in de noordelijke vleugel een badkamer inbouwen. In de blauwstenen vloer is een gat uitgespaard, waarin een sleutelgatvormig marmeren bad is aangebracht, dat een afvoer heeft in de slotgracht. In deze badkamer voorts een rondnis met 2 dolfinen en een schouw met Ionische zuilen, alsmede een afbeelding van de zon in stuc. Ook liet hij het viertal belangrijke 17e eeuwse wandtapijten met taferelen uit het leven van Alexander de Grote, naar tekeningen van Lebrun, aanbrengen in de grote salon. In de kleine salon zes Vlaamse tapijten, gemaakt naar gravures van werken van Petrus Paulus Rubens. Deze stammen waarschijnlijk uit dezelfde periode. Beganegronds voorts onder andere de rode kamer met schouw met jachtembleem; aan het einde van de westelijke vleugel een vertrek met marmeren schouw. Op de eerste verdieping bevindt zich in het midden boven de ingang een ovale muziekkamer, verfraaid met halfzuilen, stucplafond met koepel en symmetrisch vier nissen in de muur. Toen in de jaren 1796-'98 de ingang van het kasteel enigszins werd gewijzigd, werd deze zaal boven de poort aangebracht naar een ontwerp van de Luikse architect Nicolas Renier. Voorts op de eerste verdieping de Minervakamer met klassieke voorstellingen, vermoedelijk eind 18e eeuw met daarnaast de blauwe kamer, vermoedelijk uit dezelfde tijd met blauw behang en een schouw. In noordelijke richting in de hoofdvleugel een vertrek met goudleerbehang, stucplafond en marmeren schouw.

WAARDERING

Van algemeen belang vanwege:

- de verzorgde architectonische vormgeving van dit belangrijke voorbeeld van het oeuvre van Pieter Post;
- de hoge mate van gaafheid van exterieur en interieur;
- de functioneel-ruimelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats;
- de karakteristieke ligging in de onmiddellijke nabijheid van het voormalige kasteleiland en in de historische park- en tuinaanleg.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Kasteel